

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 września 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił K. G. prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udokumentował wymaganych 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze - nie uwzględniono wnioskodawcy jako pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 11 czerwca 1979 roku do 31 grudnia 1998 roku, ponieważ przedstawione świadectwo pracy nie podaje konkretnych punktów stanowisk pracy z zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 19 ani nie przywołuje właściwego rozporządzenia Rady Ministrów. Organ rentowy podniósł także, że przedstawione przez wnioskodawcę dokumenty nie potwierdzają na których konkretnie stanowiskach i w jakim charakterze wykonywał on pracę we wskazanym okresie. /decyzja k. 49-49 odw. pliku akt ZUS zainicjowanego wnioskiem z dnia 29.08.2017r./

W dniu 20 października 2017 roku K. G. złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do spornego świadczenia. Wskazał, że w okresie zatrudnienia w (...) Zakładach (...) (od 11 czerwca 1979 roku do 31 grudnia 1998 roku) wykonywał pracę w szczególnych warunkach – w stacji uzdatniania wody, gdzie miał kontakt z kwasem solnym i ługiem sodowym, regenerował także wymienniki kationowe i anionowe. /odwołanie k. 2/

Odpowiadając na odwołanie pismem z dnia 15 listopada 2017 roku organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. /odpowiedź na odwołanie k. 8-8 odw./

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

K. G. urodził się w dniu (...). /bezsporne/

W okresie od 11 czerwca 1979 roku do 15 kwietnia 2003 roku wnioskodawca był zatrudniony w (...) Zakładach (...) w P. w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku ślusarza w D. Głównego (...), początkowo na podstawie umowy o pracę na okres próbny, a od 23 czerwca 1979 – na czas nieokreślony.

Od 1 października 1979 roku wnioskodawcy powierzono stanowisko ślusarza remontowego.

/dokumenty zawarte w części B akt osobowych – w kopercie k. 28: umowy o pracę k. 1-5/

Od 1 maja 1983 roku do 27 marca 1986 roku wnioskodawca był zatrudniony w tych Zakładach w pełnym wymiarze czasu pracy w tkalni na stanowisku robotnika transportu.

Od 28 marca 1986 roku powrócił na stanowisko ślusarza remontowego.

/dokumenty zawarte w części B akt osobowych – w kopercie k. 28: umowa o pracę k. 6; angaże k.7,9, 10/

Jako ślusarz remontowy wnioskodawca naprawiał piec węglowy oraz wywoził szlakę – osad, który zbierał się w piecu i powodował jego zatykanie. Większość dnia zajmował wnioskodawcy wywóz szlaki. /zeznania świadka D. P. - e-protokół rozprawy z 20.11.2018 – zapis nagrania 00:05:04 – 00:18:43 – płyta CD k 70, zeznania świadka T. P. - e-protokół rozprawy z 20.11.2018 – zapis nagrania 00:18:44 – 00:31:11 – płyta CD k 70, przesłuchanie wnioskodawcy – e-protokół rozprawy z 20.11.2018 – zapis nagrania 00:32:35 – płyta CD k 70 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami – e-protokół rozprawy z 29.05.2018 – zapis nagrania 00:01:45 – 00:15:06 – płyta CD k 47)

Od 1 kwietnia 1994 roku K. G. rozpoczął pracę w Stacji (...), gdzie wykonywał również czynności ślusarza remontowego w pełnym wymiarze czasu pracy. /dokumenty zawarte w części B akt osobowych – w kopercie k. 28: angaże k.13,15, 18,19,22; umowa o pracę k 14/

Zajmował się tam regeneracją zbiorników na wodę, które zalewał kwasem solnym i ługiem sodowym. Robił to co drugi - trzeci dzień, a czynność ta zajmowała mu 4 godziny. W pozostałym czasie pomagał przy naprawie pomp, wymieniał

łożyska. Raz na pół roku czyścił zbiorniki, do których zlewało się z kotłów kwas solny i ług sodowy. /zeznania świadka D. P. - e-protokół rozprawy z 20.11.2018 – zapis nagrania 00:05:04 – 00:18:43 – płyta CD k 70, zeznania świadka T. P. - e-protokół rozprawy z 20.11.2018 – zapis nagrania 00:18:44 – 00:31:11 – płyta CD k 70

Wnioskodawca nie wykonywał zwykłych prac ślusarskich. / zeznania świadka D. P. - e-protokół rozprawy z 20.11.2018 – zapis nagrania 00:05:04 – 00:18:43 – płyta CD k 70/

W świadectwie pracy wnioskodawcy zaznaczono, że w okresie tego zatrudnienia wykonywał on pracę w warunkach szczególnych na stanowisku ślusarza (pkt 8). /świadectwo pracy z 15.04.2015 r. k. 23-23 odw. pliku akt ZUS zainicjowanego wnioskiem z dnia 29.08.2017r./

W dniu 29 sierpnia 2017 roku wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę, wskazując że nie jest członkiem OFE. /wniosek k. 1 – 8 akt pliku akt ZUS zainicjowanego wnioskiem z dnia 29.08.2017r./

K. G. udokumentował ogólny staż pracy w wymiarze ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych./bezsporne/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dowodów zarówno w postaci dokumentów jak i osobowych źródeł dowodowych w postaci zeznań świadków oraz przesłuchania wnioskodawcy.

Zgromadzonym dowodom Sąd dał wiarę. Zeznania świadków – pracowników zakładu w okresie, w którym wnioskodawca był zatrudniony, nie budzą wątpliwości przy ocenie ich wiarygodności, uzupełniają się z przesłuchaniem wnioskodawcy co do charakteru świadczonej pracy na zajmowanym przez niego stanowisku, nie są sprzeczne z treścią załączonych do akt sprawy dokumentów osobowych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Odwołanie jest zasadne.

W myśl art.184 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2017 roku poz. 1383 z późn. zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat – dla mężczyzn oraz,
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zgodnie z treścią art.184 ust.2 emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepis art.27 powołanej ustawy stanowi z kolei, że ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 roku przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki: osiągnęli wiek emerytalny wynoszący co najmniej 65 lat (dla mężczyzn), oraz mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat (dla mężczyzn).

Stosownie do treści art.32 ust.1 cytowanej ustawy, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 – 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art.27 pkt 1.

Według treści § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudniania” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z

okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W świetle § 2 ust.1 i 2 tegoż rozporządzenia oraz zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym powyższe okoliczności pracownik jest obowiązany udowodnić (por. wyrok SN z 15.12.1997 r. II UKN 417/97 – (...) i US (...) i wyrok SN z 15.11. 2000 r. II UKN 39/00 Prok. i Prawo (...)).

W przedmiotowym stanie faktycznym nie budzi wątpliwości fakt, iż wnioskodawca spełnia przesłanki ustawowe co do wieku – w dniu (...) ukończył 60 rok życia oraz posiada ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

W ocenie Sądu K. G. spełnia również warunek posiadania 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Analiza treści wykazu A do powołanego rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. wskazuje, że wymieniona w pkt 2 i 25 działu XIV praca polegająca na regeneracji zbiorników na wodę oraz na bieżącej konserwacji urządzeń na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie, jest pracą w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Jedynie pomocnicze znaczenie w tym zakresie stanowi zarządzenie Nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 r. (Dz.Urz. Nr 4), w którym w dziale XIV poz. 2 i 25 zostały wymienione stanowiska pracy, na których wykonywane są stale i bezpośrednio przy stanowiskach wymienionych w wykazie.

Podkreślenia jednak wymaga, iż obecnie ustalenie pracy w warunkach szczególnych może nastąpić tylko w oparciu o rozporządzenie z dnia 7 lutego 1983 roku, a to wymaga jedynie by praca wnioskodawcy w spornym okresie była, w tym wypadku, pracą zakwalifikowaną odpowiednio do prac polegających na regeneracji zbiorników na wodę oraz na bieżącej konserwacji urządzeń na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Ustawodawca celowo bowiem odszedł od wskazywania konkretnych stanowisk w wykazach prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z uwagi na fakt, iż każdy zakład ma lub mógł mieć inną nomenklaturę tych stanowisk.

Podstawowe znaczenie ma zakres obowiązków, a ten niewątpliwie wskazuje na pracę wnioskodawcy w warunkach szczególnych.

Stosownie do § 2 ust.1 cytowanego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W myśl § 2 ust.2 okresy takiej pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według określonego wzoru, lub świadectwie pracy.

Regulacja § 2, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma jednak zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym zeznaniami świadków (por. uchwała Sądu Najwyższego

z 27 maja 1985 r. sygn. III UZP 5/85, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 r. III UZP 6/84). Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na okoliczność pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w szczególnych warunkach dopuścił dowód dokumentów, z zeznań świadków i wnioskodawcy.

W ocenie Sądu wnioskodawca niezbicie wykazał w przedmiotowym postępowaniu, że w okresie zatrudnienia w Zakładach (...) na stanowisku ślusarza remontowego (od 1 października 1979 roku do 30 kwietnia 1983 roku oraz od 28 marca 1986 roku do 31 grudnia 1998 roku) wykonywał bieżącą konserwację urządzeń na oddziale będącym w ruchu - kotłowni, w której jako podstawowe wykonywane były prace wymienione w wykazie oraz regenerował zbiorniki wodne.

Ustalenia Sądu dokonane w przedmiotowej sprawie wykazały także, że jako ślusarz remontowy wnioskodawca naprawiał piec węglowy oraz wywoził szlakę – osad, który zbierał się w piecu i powodował jego zatykanie, zaś od 1 kwietnia 1994 roku K. G. rozpoczął pracę w Stacji (...), gdzie wykonywał również czynności ślusarza remontowego w pełnym wymiarze czasu pracy i zajmował się tam regeneracją zbiorników na wodę, które zalewał kwasem solnym i ługiem sodowym, w pozostałym czasie pomagał przy naprawie pompy, wymieniał łożysk, raz na pół roku czyścił zbiorniki, do których zlewało się z kotłów kwas solny i ług sodowy.

Materiał dowodowy wykazał także, że praca ta odbywała się narażeniu na substancje chemiczne, a wnioskodawca nie zajmował się innymi pracami poza wyżej wymienionymi zwłaszcza typową pracą ślusarską.

Uznać zatem należy, że K. G. wykonywał opisane prace w warunkach szkodliwych dla jego zdrowia.

W ocenie Sądu, w sprawie niniejszej wnioskodawca w sposób niewątpliwy wykazał przed Sądem, że przepracował ponad 15 lat (od 1 października 1979 roku do 30 kwietnia 1983 roku oraz od 28 marca 1986 roku do 31 grudnia 1998 roku) w szczególnych warunkach.

Organ rentowy wskazał na braki formalne świadectwa wykonywania pracy wydanego przez pracodawcę wnioskodawcy. Oczywiście brak odpowiedniego świadectwa pracy jest uchybieniem formalnym, ale Sąd bada rzeczywisty stan sprawy. Zdaniem Sądu zasadnym jest przyjęcie, że pomimo braku powyższych dokumentów ubezpieczony wykazał, że faktycznie wykonywał prace polegające na bieżącej konserwacji urządzeń na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie prace oraz prace oczyszczacza przemysłowych kotłów wodnych.

Reasumując, w ocenie Sądu, w przedmiotowej sprawie z zebranego materiału dowodowego wynika jasno, iż w okresie spornego zatrudnienia ubezpieczony wykonywał stale, a więc w sposób ciągły w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy, prace wymienione w wykazie A dziale XIV poz. 2 i 25 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) określającego prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego - prace oczyszczacza przemysłowych kotłów wodnych oraz prace polegające na bieżącej konserwacji urządzeń na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie oraz.

Udowodnienie okresu pracy w szczególnych warunkach będącego przedmiotem niniejszego postępowania, pozwoliło ustalić, że wnioskodawca niewątpliwie wykazał co najmniej 15-letni staż pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 3 sierpnia 2017 roku, tj. od daty powstania prawa do świadczenia, tj. od dnia ukończenia 60 roku życia.